

Iiro Rantala, piano

Pianisti ja säveltäjä Iiro Rantala (1970) lukeutuu paitsi Suomen, myös koko kansainvälisen jazzkentän valovoimaisimpiin tähtiin. On miltei mahdotonta luetella, keiden kaikkien Iiro Rantala on uransa aikana tehnyt yhteistyötä.

Rantala aloitti opinnot Käpylän musiikkiopistossa, jatkoi niitä Oulunkylän Pop/Jazz-opistossa ja edelleen Sibelius-Akatemian jazz-linjalla. Pikkupoikana Cantores Minores -kuorossa aloitettua klassisen musiikin koulutusta hän jatkoi 1991 New Yorkissa Manhattan School of Musicissa, jossa hän opiskeli kahden vuoden verran klassista pianoa.

Iiro Rantala tunnetaan Suomen kansainvälisesti menestyneimmän jazz-yhtyeen, Trio Töykeiden, pianistina ja perustajana. Töykeät esiintyi yli 2000 kertaa, yhteensä 43 maassa, viidessä maanosassa, 18 vuoden ajan, ja teki seitsemän levytystä. Niistä vuonna 1997 ilmestyneellä Sisu-levyllä vierailevina solisteina soittivat viulisti Jaakko ja Pekka Kuusisto. 2001 Töykeät ja Kuusistot yhdistivät voimansa Sinfonia Lahden ja Osmo Vänskän kanssa ja julkaisivat "Music!"-levyn.

Vuosina 2006-2010 toimi Iiro Rantala New Trio, jossa soittavat Rantalan lisäksi kitaristi Marzi Nyman ja beatbox-taiteilija Felix Zenger. Yhtye julkaisi "Elmo"-levyn April Jazzissa 2008. Iiro Rantala muodostaa yhdessä viulutaiteilija Pekka Kuusiston kanssa duo Subterranean, jonka riemukas samanniminen tangolevy ilmestyi 2009.

Musiikintilajien raja-alueilla liikkuminen on Iiro Rantalalle luonteenomaista. Hänen orkesteriohjelmistonsa kuuluvat mm. Riku Niemen Cartoon-konsertto ja Gershwinin Rhapsody in Blue. Mozartin A-duuri-pianokonserttoa hän on esittänyt melkein kaikkien Suomen orkestereiden kanssa, viimeksi kesällä 2010 Suomalaisen kamariorkesterin ja Jukka-Pekka Sarasteen solistina Tammisaaren kesäkonserteissa. Rantala on soittanut myös Bohuslav Martinun konserttoa kahdelle pianolle yhdessä Olli Mustosen kanssa. Vuonna 2008 Iiro Rantala kantaesitti Joensuun kaupunginorkesterin solistina Tapio Tuomelan hänelle omistaman pianokonserton, joka on sittemmin saanut uusintaesityksiä eri puolilla Suomea. Jukka Linkolan Rantalalle säveltämä pianokonsertto saa kantaesityksensä 2013 John Storgårdsin johtaman Helsingin kaupunginorkesterin kanssa.

Iiro Rantala on säveltänyt useita musikaaleja Ryhmäteatteriin ja Helsingin kaupunginteatteriin mm. Kari Hotakaisen, Raila Leppäkosken sekä Sinikka ja Tiina Nopolan teksteihin. Tampereen työväenteatteri tilasi Rantalan musiikin ja hänet muusikoksi Sirkku Peltolan ja Heikki Salon hervottomaan Patukkaoperaan. Elokuvamusiikkia Rantala on säveltänyt mm. elokuvaan Klassikko sekä kolmeen huippusuositettuun Risto Räppääjä -lastenelokuvaan. Ensimmäisen Räppääjä-elokuvan musiikista Rantala vastaanotti Jussi-palkinnon 2009.

Vuonna 2003 Iiro Rantala debytoi klassisena säveltäjänä ja kantaesitti Tapiola Sinfoniettan solistina pianokonserttonsa, Concerto for Piano and Concerto, in G#majAs. Sittemmin konserttoa on soitettu eri puolilla Suomea. Se levytettiin Ondine-levymerkille 2005.

Rantala tunnetaan myös radio- ja televisiotöistään. Hänet muistetaan jo 1990-luvulta Radio Suomen Trio Töykeät -puhelintoivekonsertista sekä 2000-luvulta Yle Radio Yhden Sovitetut toiveet puhelintoivekonserteista. 2005 alkoi TV1:n Iirotelua- musiikkiohjelma. Kesällä 2010 Rantala liikkui kameraryhmineen suomalaisilla kesäfestivaaleilla Iiro irti -ohjelman merkeissä haastatellen taiteilijoita ja soittaen ohjelmistoa vanhasta tanssimusiikista heavy metalliin ja klassiseen. Iiro Irti -sarja jatkui Yle Teemalla 2011, ja Teeman 10-vuotisjuhlien kunniaksi Rantala isännöi vielä Teema-kanavan musiikin juhla-ilon ohjelmasarjaa loppuvuodesta 2011.

Jazz-rintaman tuoreimpia kuuluisia on levytyssovituspäällikön ja levymerkin ACT Music & Visionin kanssa. Sopimuksen kolmesta levystä ensimmäinen, soolopianolevy "Lost Heroes" julkaistiin maaliskuussa 2011.

Levy oli huikea arvostelumenestys ja sai Saksassa arvostetun Preis der Deutschen Schallplatten Kritik -palkinnon sekä Echo-palkinnon vuoden parhaasta jazzlevystä. Levylle myönnettiin v. 2015 myös Saksan Jazz Gold Award.

Aiemmin MOJO-keitto-/musiikkikirjan tekoon osallistuneen Iiro Rantalan omaelämäkerrallinen musiikkikirja "Nyt sen voi jo kertoa" ilmestyi Teoksen kustantamana maaliskuussa 2011.

Iiro Rantala toimi Sipoon Kalkkijazzin taiteellisena johtajana vuosina 1996-2013. Rantala on musiikkiteatteri Kapsäkin yhteydessä toimivan Kansia Auki –jazzpianofestivaalin taiteellinen johtaja.

Kesäkuussa 2013 Rantala toimi pianistina EST Philharmonic konsertissa, jossa Tukholman Kuninkaalliset Filharmonikot soittivat Esbjörn Svenssonin musiikkia, Hans Ekin sovittamana. Heinäkuussa 2013 Iiro toimi Montreux Jazz Festivalin pianokilpailun tuomariston presidenttinä.

Syyskuussa 2013 Rantala kantaesitti Jukka Linkolan Iirolle säveltämän pianokonserton, HKO:n ja John Storgårdsin kanssa.

Vuonna 2014 julkaistu Rantalan kolmas ACT albumi on Iiro Rantala String Trion debyyttilevytyks. Yhtyeessä soittavat Adam Baldych- viulu, Asja Valčić- sello.

Iiro Rantala
my working class hero

ACT

Vuonna 2015 ACT:ille levytetty albumi My Working Class Hero on Iiro Rantalan kunnianosoitus John Lennonille, joka olisi tänä vuonna täyttänyt 75 vuotta.

Levy on saanut erinomaisen vastaanoton niin kriitikoilta kuin suurelta yleisöltäkin, ja mm. Pohjois-Saksan yleisradio (Nord-Deutscher Rundfunk, NDR) valitsi sen vuoden 2015 Jazz-levyksi.

Iiro Rantala on toiminut Suomen Unicefin hyvän tahdon lähettiläänä vuodesta 1994.

Vuonna 2013 Tasavallan presidentti myönsi Iiro Rantalalle Pro Finlandia –ansiomerkin

Vuonna 2015 Iiro Rantala palkittiin Vienti-Emmalla.

Iiro Rantalan viimeisimpänä huomionosoituksena on vuoden 2015 kunniamaininta New York Festivals:in Best Music Special –sarjassa Rantalan ja Zarkus Poussan Tunteiden Ilta –ohjelmalle. Tunteiden ilta palkittiin myös parhaan radion viihdeohjelman Kultaisella ruusulla (Rose d'Or) Berliinissä.